

[Helveg Petersen.]

Lidt senere siger Hans Brix — jeg citerer igen — :

„Ved mindet herom vil man kunne efterføle den bitterhed og smerte, som Island i denne tid må bære; om ret eller ikke ret efter loven, derom taler vi ikke, men vi vil erindre vort eget lands gennemståede lidelser og betale, fordi de om sider fik ende, betale over for det lille folk, der ikke råder over magtmidler til at fremme de inderligste nationale ønsker.“

Den baggrund, professor Hans Brix her tegner for os, må vi ikke et øjeblik lade ude af betragtning. Spørgsmålet om afleveringen af de islandske håndskrifter er ikke først og fremmest et spørgsmål om jura eller videnskab, det er først og fremmest et folkeligt, et nordisk spørgsmål, et spørgsmål om, at Danmark viser god vilje og forståelse på et område, der er blevet en livssag for det islandske folk.

Aksel Larsen: Hvis det synspunkt, der repræsenteres af udvalgsflertallet, går igennem, så vil, om jeg så må sige, dette foreløbigt markerede flertal få sin vilje. Hvis lovforslaget vedtages uændret uden nærmere forhandlinger, uden tydeliggørelse, uden aftale om, hvad følgen skal blive, og hvordan det skal praktiseres, så må man ønske, at regeringen ikke havde taget protesten fra de 61 medlemmer til følge, men havde ladet lovforslaget stadfæste i 1961 og havde afsluttet sagen dengang. Nu har man vel imidlertid lov til at håbe, at der kan tales om tingene og kan findes en bedre udgang end blot en majoritetsvedtagelse af det foreliggende lovforslag. Jeg regner med, at mulighederne må være til stede, også selv om vi nu har anden behandling.

Jeg kan ikke undlade at tillade mig at citere noget af det, jeg sagde i min tale ved lovforslagets første behandling den 29. oktober i fjor; det kan læses i Folketingstidende sp. 405. Jeg sagde bl. a. følgende:

„Dette folketing er fremgået af nyvalg, men jeg vil være tilhænger af, at vi får en saglig, fredsommelig, så lidenskabsløs som muligt forhandling om sagerne og ser, om det måske er muligt at nå til et andet, måske for alle parter mere tilfredsstillende resultat.“

Det ærede medlem Hr. Dupont mener ikke, det er muligt at nå til noget fredeligt resultat i forhandling med videnskabsmændene eller en del af dem. Det er muligt, men lad os se, om vi ikke her i tinget kan nå til et resultat, om vi ikke ved forhandling med altinget kan nå til et resultat, som i alle henseender er bedre end dette. Det ville dog være ønskeligt for en lov af denne art, og en lov må der komme ud af det, at den vedtages enstemmigt i folketinget eller i hvert fald med så aldeles overvejende majoritet som muligt.“

Jeg sagde videre lidt senere i talen:

„Med de bemærkninger vil jeg henstille, at vi får en virkelig grundig og omhyggelig overvejelse af sagen, en undersøgelse, hvor vi får langt flere detaljer afklaret. Vi har jo tiden til det, der er i hvert fald længe, til dette folketingsår slutter. Skulle det ikke være tilstrækkeligt, kunne vi måske endda tage mere tid — det er jeg nu ikke tilhænger af, for det er efter min mening ikke nødvendigt. Men lad os se at få en løsning med så stor enighed som muligt udtrykt i så stor enstemmighed som muligt og en løsning, som slår mindst muligt skår nogetsteds, men som derimod styrker det nordiske sammenhold og åbner bedre muligheder også for den oldnordiske forskning, end vi tidligere har haft.“

Jeg synes, at sådanne udtalelser fremsat ved første behandling var tilstrækkelig tydelige, og jeg begriber derfor ikke, at man kunne blive så forbavset over, at jeg i udvalget tog nøjagtig den stilling til sagen, som jeg havde forudsagt her fra folketingets talerstol. Jeg begriber slet ikke, at det ærede medlem hr. Dupont, der dog synes at være ganske godt inde i sagen og har deltaget i samtlige udvalgsmøder, og som, hvis jeg husker ret, i øvrigt komplementerede mig for min tale ved første behandling — at det ærede medlem hr. Dupont, som ved, at det er mit standpunkt, som jeg tydeligt udtrykte ved første behandling, at han kan stå her ved anden behandling og påstå, at Aksel Larsen har fået kolde fødder og har fået lyst til at følge med de konservative, og jeg ved ikke hvad. Jeg har, som jeg sagde før, i udvalget optrådt nøje i overens-